

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**за спеціальністю 016 Спеціальна освіта 016.01 Логопедія
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка**

Кваліфікація: Бакалавр спеціальної освіти. Логопед

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

**ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”**

Голова вченої ради _____ проф. Цепенда І.Є.

(Протокол № _____ від ” ___ ” _____ 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 2020 р.

Ректор _____ проф. Цепенда І.Є.

(наказ № _____ від ” ___ ” _____ 2020 р.)

м. Івано-Франківськ, 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми: _____ Джус Оксана Володимирівна
доктор педагогічних наук, доцент.

Члени робочої групи: _____ Покутнєва Світлана Олексіївна
кандидат педагогічних наук, старший
науковий співробітник;
_____ Труш Надія Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент.

ВНЕСЕНО:

Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

Протокол № __ від « __ » _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ О.В. Джус

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою Інституту післядипломної освіти та доузівської підготовки

Протокол № __ від « _____ » _____ 2020 р.

Голова вченої ради _____ М.М. Нагорняк

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора № від « » _____ 2020 р.

ВВЕДЕНО У ДІЮ З:

« _____ » _____ 2020 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник _____ І.Ф. Солонець

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта» з підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти розроблена на основі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Стандарт затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р. № 799.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 016 Спеціальна освіта Науково-методичної комісії № 1 із загальної та професійної освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 2 від 9 жовтня 2019 р.).

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 16 від 15.06.2017 р.).

Стандарт розглянуто Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 016 Спеціальна освіта науково-методичної комісії № 1 із загальної, професійної освіти та спорту сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 5 листопада 2019 р., протокол № 3.

Стандарт погоджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти протокол від 26 травня 2020 р. № 9.

Освітня програма «Спеціальна освіта» спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.01 «Логопедія») є поєднанням освітніх, наукових та професійних надбань сучасної спеціальної освіти.

Фокус програми спрямований на вдосконалення загальних освітніх стандартів у галузі спеціальної освіти (логопедії), на підготовку кваліфікованих фахівців у сфері спеціальної освіти для потреб загальноосвітніх, загальноосвітніх закладів з інклюзивним / інтегрованим навчанням, навчально-реабілітаційних, інклюзивно-ресурсних та соціально-реабілітаційних центрів. Програма дозволяє всебічно засвоїти особливості спеціальної освіти, зробити акцент на здобутті навичок та знань у сфері навчання, виховання, корекції та реабілітації дітей, насамперед, з порушенням мовлення.

Під час розробки програми було враховано загальнолюдські та національні цінності, народнопедагогічні засади, моральні й етнокультурні особливості українського суспільства, а також громадянські інклюзивні пріоритети сучасної Української держави щодо толерантності та недискримінації.

ПРОЕКТНА ГРУПА:

– *Джус Оксана Володимирівна* – доктор педагогічних наук, доцент (керівник проектної групи, гарант);

– *Покутнєва Світлана Олексіївна* – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник (член проектної групи);

– *Труш Надія Володимирівна* – кандидат педагогічних наук, доцент (член проектної групи).

**1. Профіль освітньої програми
зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.01 Логопедія)**

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр зі спеціальної освіти. Логопед.
Офіційна назва освітньої програми	Спеціальна освіта
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра - на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС; - на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») становить 180 кредитів ЄКТС. Понад 50% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, що визначені Стандартом вищої освіти.
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК - 7 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF LLL - 7 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, Наявність ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»).
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення	https://kpoit.pnu.edu.ua/%d0%be%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%bd%d1%96-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d0%bc%d

опису освітньої програми	0%b8/
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня Кваліфікація	Бакалавр зі спеціальної освіти. Логопед
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 016 Спеціальна освіта Спеціалізація – 016.01 Логопедія Освітня програма – Спеціальна освіта
2. Мета освітньої програми	
<p>Мета (цілі) освітньої програми: підготовку фахівців у сфері спеціальної освіти, здатних розв'язувати складні задачі і практичні проблеми у цій сфері з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами різних вікових груп, насамперед, з акцентуацією на здобутті навичок та знань у сфері навчання, виховання, корекції та реабілітації дітей з порушенням мовлення.</p>	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка; Спеціальність 016 Спеціальна освіта Спеціалізація – 016.01 Логопедія</p> <p>Об'єкти вивчення та/або діяльності: корекційно-розвивальний та реабілітаційний процеси; теоретико-методичні диференційовані системи попередження і подолання порушень психічного та (або) фізичного розвитку та корекційного навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами різних вікових категорій, способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, які здатні розв'язувати складні задачі і практичні проблеми спеціальної освіти з метою корекції і компенсації порушень психофізичного</p>

	<p>розвитку осіб з особливими освітніми потребами різних вікових груп.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, термінологія, концепції у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, принципи та їх використання, методи корекційної педагогіки та спеціальної психології.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи, сучасні методи корекційного навчання (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольньо-оцінювальні), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні, технічні, способи організації корекційного освітнього процесу, технології урочної й позаурочної діяльності у спеціальних та інклюзивних закладах освіти.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальна апаратура та інструменти, необхідні у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами.</p> <p>Ця програма є нормативним документом, в якому:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відображаються цілі освітньої та професійної підготовки бакалавра зі спеціальної освіти відповідного рівня кваліфікації; - зміст освіти у вигляді основних *результатів навчання й загальних та професійних компетентностей; - визначається зміст навчання, форми атестації як бази для опанування напрямом підготовки; - визначається система проведення атестації; - забезпечення розробки навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик.
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна (бакалавра).</p> <p>Спеціалізаційні аспекти: практична підготовка до роботи логопедом.</p> <p>Освітньо-професійна підготовка бакалавра носить прикладний характер; структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері спеціальної освіти (логопедії) та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни та модулі, включені в програму, орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача.</p>

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка фахівців у сфері спеціальної освіти, здатних розв'язувати складні задачі і практичні проблеми у цій сфері з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами різних вікових груп, насамперед, з акцентуацією на здобутті навичок та знань у сфері навчання, виховання, корекції та реабілітації дітей з порушенням мовлення.
Особливості програми	Інтегрована підготовка, що поєднує практичну спрямованість навчання на спеціальну освіту осіб з особливими освітніми потребами (насамперед мовленнєвими порушеннями).
Академічні права Випускників	Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Заклади загальної і спеціальної освіти, заклади позашкільної освіти, реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсні центри; заклади системи МОН, МОЗ, Міністерства соціальної політики тощо. Здійснюється замовником (стейкхолдером) на первинні посади вчителя-дефектолога (логопеда). Професійні назви робіт: 2340 Вчитель-дефектолог 2340 Вчитель-логопед 2340 Вихователь соціальний по роботі з дітьми-інвалідами 2340 Консультант психолого-медико-педагогічної консультації (Інклюзивно-ресурсного центру) 3330 Асистент вчителя з корекційної освіти 3330 Асистент вчителя-логопеда 3340 Асистент вчителя 3340 Асистент вчителя-дефектолога 3340 Асистент вихователя соціального по роботі з дітьми з інвалідністю
Подальше навчання	Навчання за програмами: 8 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 8 рівня EQF-LLL
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентськоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване та фасилітативне навчання, навчання через тренінги, майстер-класи фахівців-практиків тощо. Програмою передбачено навчання із застосуванням методики максимальної активізації здобувачів вищої освіти під час занять шляхом організації ділових ігор, виконання творчих завдань, підготовки презентацій, рефератів, доповідей і

	<p>повідомлень. До викладання залучаються висококваліфіковані викладачі та фахівці в галузі спеціальної освіти. Під час навчання акцентується увага на проблемних та актуальних питаннях провідних галузей дефектологічної науки та практичної діяльності. Стимулюється самонавчання здобувачів вищої освіти та групові завдання з метою набуття навичок командної роботи та самостійного пошуку вирішення проблеми. Практичні навички набуваються під час проходження відповідного виду практик. Навички наукових досліджень закріплюються під час написання курсових робіт та виконання кваліфікаційної роботи.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Усне та письмове опитування; тестовий контроль; презентація наукових робіт; захист дипломної роботи; заліки, екзамени.</p> <p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювання відбувається за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно, зараховано, не зараховано), 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, F, FX); - оцінювання здобувачів вищої освіти покликане продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; - критерії та методи оцінювання оприлюднюються заздалегідь; - оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур. <p>Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін; - щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); - періодичне оновлення освітньої програми; - програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; - щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; - періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; - систематичний моніторинг успішності студентів; - перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; - моніторинг статистики працевлаштування випускників.

6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньокорекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та</p>

потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

7. Програмні результати навчання

<p>Результати навчання</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.</p> <p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньокорекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психологопедагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методика, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p>
-----------------------------------	--

	<p>PH12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>PH13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>PH14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>PH15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p> <p>PH16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>PH17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кандидати і доктори педагогічних наук, кандидати медичних наук, кандидати психологічних наук, кандидат технічних наук, кандидати біологічних наук.</p> <p>До освітнього процесу на ОПП систематично залучаються фахівці-практики у сфері спеціальної освіти, психології з України та закордону.</p> <p>НПП кафедри, що забезпечують навчальний процес і є розробниками ОПП, мають відповідну освіту, пройшли стажування, систематично підвищують кваліфікацію.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Базою для підготовки здобувачів є 8 аудиторій гуманітарного корпусу за адресою Шевченка 57, з яких 5 лекційних аудиторій обладнані мультимедійною апаратурою, що становить 62,5%, та 7 спеціалізованих комп'ютерних лабораторій інформаційно-обчислювального центру, інноваційний клас Центру інноваційних технологій MOPED https://projects.pnu.edu.ua/category/moped/, Молодіжний центр PARAGRAPH, проектно-освітній центр "Агенти змін" http://agentyzmin.pnu.edu.ua/ua.</p> <p>Матеріальна і соціальна інфраструктура ОП забезпечена 4 гуртожитками, медичним пунктом, комплексом студентських їдалень, стадіоном «Наука» з побутовими та навчальними приміщеннями, тренажерним залом, трьома спортивними залами, плавальним басейном і пристанню для спортивних</p>

	<p>човнів. Концепцією розвитку ЗВО передбачено будівництво студентського гуртожитку, з Республікою Польща будується Центр для проведення зустрічей української та польської студентської молоді та спільний архітектурний проект з Варшавським університетом щодо відновлення астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Internet-центр, бібліотека з 14 читальними залами, електронна бібліотека повнотекстових видань (доступ http://lib.pu.if.ua/elibrary.php).</p> <p>Бібліотечний фонд забезпечений підручниками, навчальними посібниками, методичними виданнями тощо; передплачуються основні фахові періодичні видання України, в т.ч. зі спеціальності, http://lib.pnu.edu.ua/files/zhyrnal2020.doc.</p> <p>Також є перелік електронних періодичних видань, каталоги періодичних видань, починаючи з 1939-2020 рр. відкритий доступ до наукової періодики України – НБУВ. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21CNR=20&Z21ID= та вільний відкритий доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення розробляється та систематично оновлюється науково-педагогічними працівниками кафедри, розміщується на сайті кафедри (силабуси дисциплін), платформі дистанційного навчання, бібліотечних фондах.</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та закладами вищої освіти зарубіжних країн.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

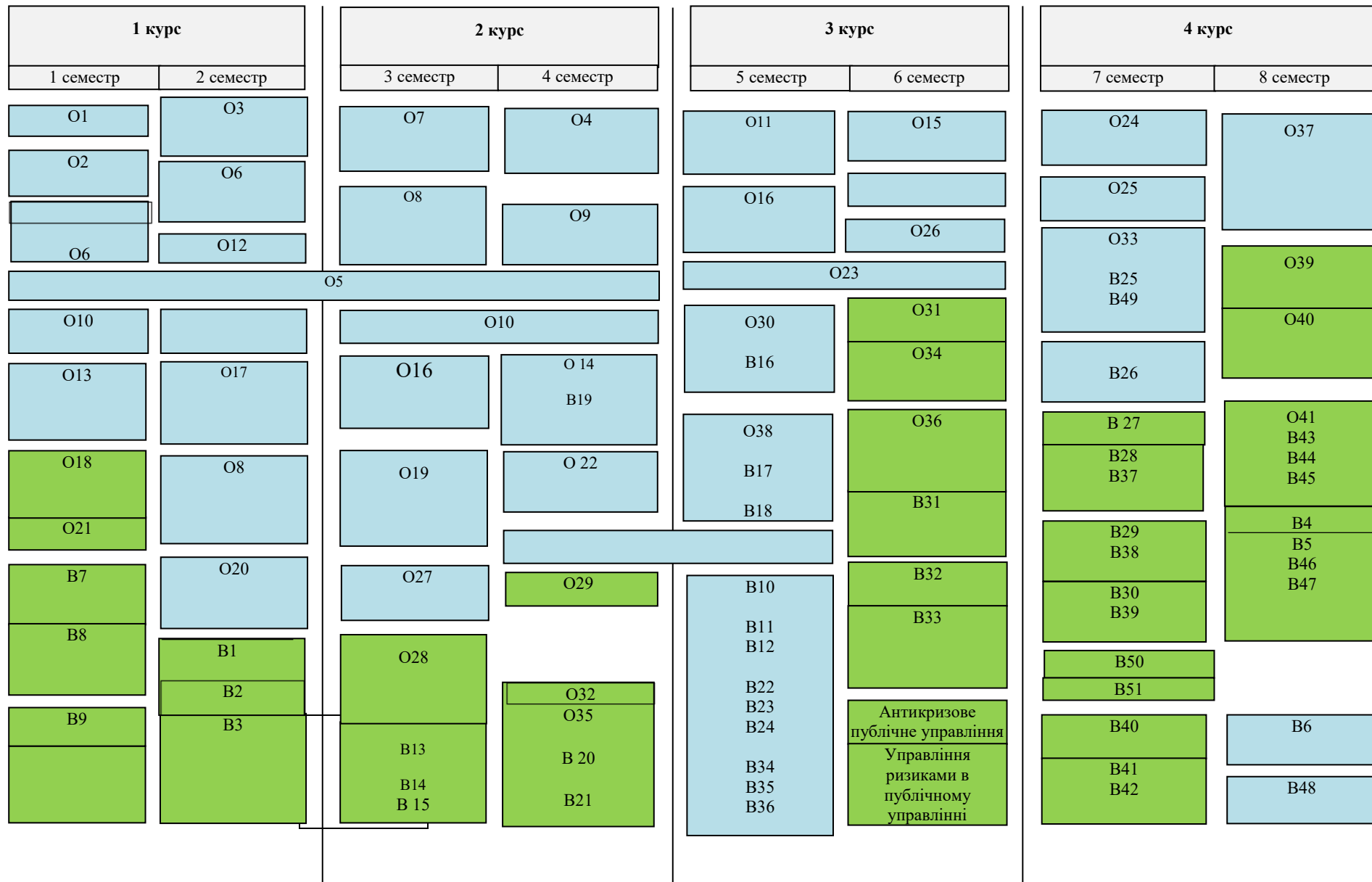
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Семестр	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
O1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	1	залік
O2	Історія України	3	1	екзамен
O3	Історія української культури	3	2	залік
O4	Філософія	3	4	екзамен
O5	Фізична культура	12	1-4	залік
O6	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	1-2	екзамен
O7	Інформаційні технології в роботі сучасного педагога	3	3	залік
O8	Спеціальна та інклюзивна педагогіка	6	2-3	екзамен
O9	Історія спеціальної педагогіки, спецпсихології та реабілітології	3	2	екзамен
O10	Логопедія	6	2-3	екзамен
O11	Психологія професійного здоров'я	3	5	залік
O12	Вступ до спеціальності "Спеціальна освіта"	3	1	залік
O13	Загальна педагогіка	6	1	екзамен
O14	Організація індивідуального навчання дітей з системними порушеннями мовлення	6	4	екзамен
O15	Логопедія з основами логоритміки	3	6	екзамен
O16	Логопедія з практикумом	6	4-5	екзамен
O17	Анатомія, фізіологія та патологія дітей з основами генетики	6	2	екзамен
O18	Основи медичних знань в галузі спеціальної освіти	6	1	екзамен
O19	Основи невропатології та патофізіології	3	3	залік
O20	Вікова і педагогічна психологія	6	2	екзамен
O21	Загальна психологія	3	1	залік
O22	Логопсихологія	6	4	екзамен
O23	Основи логопедичного масажу	9	5-6	екзамен

O24	Сучасні логопедичні технології у дітей із мовленнєвими порушеннями	3	7	залік
O25	Спецметодики викладання дисциплін у ЗЗСО (№ 2)	3	7	екзамен
O26	Мовленнєві та сенсорні системи і їх порушення	6	6	залік
O27	Спеціальна психологія	6	3	екзамен
O28	Педагогічна деонтологія	3	3	екзамен
O29	Практикум з логопсихології	3	4	залік
O30	Спецметодики викладання дисциплін у ЗЗСО (№ 1)	6	5	екзамен
O31	Спецметодики навчання дітей з тяжкими порушеннями мовлення	3	6	залік
O32	Організація діяльності асистента вчителя в інклюзивному освітньому просторі	3	4	екзамен
O33	Методики логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями	3	7	залік
O34	Методики інтегрованого навчання	6	6	залік
O35	Курсова робота	3	4	публічний захист
O36	Курсова робота	3	6	публічний захист
O37	Підготовка бакалаврської роботи	9	8	попередній захист
O38	Навчальна практика	3	6	диференційований залік
O39	Виробнича практика	9	8	диференційований залік
O40	Атестація (Дипломна робота)	1,5	8	попередній захист
O41	Атестація (Комплексний екзамен з фахових дисциплін)	1,5	8	попередній захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			180	
Вибіркові компоненти ОП				
B1	Основи інклюзивної освіти	3	2	залік
B2	Культура і техніка мовлення педагога	3	2	залік
B3	Література та інклюзія	3	2	залік
B4	Спецметодики зображувальної діяльності	3	8	залік
B5	Основи медіаграмотності	3	8	залік
B6	Рання логопедична корекція	3	8	залік
B7	Історія науки	3	1	залік
B8	Основи наукових досліджень	3	1	залік
B9	Етика наукових психолого-педагогічних	3	1	залік

	досліджень людини			
B10	Методики роботи з батьками (родинами) дітей з ООП	3	5	залік
B11	Музикотерапія з практикумом	3	5	залік
B12	Рання логопедична корекція	3	5	залік
B13	Практикум зі спеціальної педагогіки	3	3	залік
B14	Арт-технології в інклюзивній освіті	3	3	залік
B15	Практикум з музикотерапії	3	3	залік
B16	Нейропсихологія в логопедичній практиці	3	5	залік
B17	Діагностика логопедичних порушень з логопропедевтикою	3	5	залік
B18	Артикуляційна гімнастика	3	5	залік
B19	Методики роботи з дітьми з порушенням зору	3	4	екзамен
B20	Методики роботи з дітьми з порушенням слуху	3	4	екзамен
B21	Організація психолого-педагогічного супроводу в закладах спеціальної та інклюзивної освіти	3	4	екзамен
B22	Технології інклюзивного навчання	6	5	екзамен
B23	Методики раннього втручання	6	5	екзамен
B24	Методики роботи з дітьми із труднощами у навчанні	6	5	екзамен
B25	Сенсорна інтеграція та Монтессорі-терапія	3	7	залік
B26	Тренінг соціального розвитку дітей з ООП	3	7	залік
B27	Тренінг розвитку емпатії та професійних навичок	3	7	залік
B28	Тренінгові технології в корекційно-реабілітаційному процесі	6	7	залік
B29	Соціальне підприємництво	6	7	залік
B30	Спецметодики ігрової діяльності	6	7	залік
B31	Робота логопеда в закладах освіти та ІРЦ	3	6	залік
B32	Робота логопеда в закладах охорони здоров'я	3	6	залік
B33	Методика формування готовності дитини з ООП до навчання у школі	3	6	залік
B34	Інклюзивний освітній простір	3	5	екзамен
B35	Порівняльна педагогіка	3	5	екзамен

B36	Загальна реабілітологія та інтегральні реабілітаційні технології	3	5	екзамен
B37	Менеджмент приватної логопедичної практики	3	7	залік
B38	Нормативно-правові засади приватної логопедичної практики	3	7	залік
B39	Анімалотерпія в реабілітації дітей з ООП	3	7	залік
B40	Методики роботи з дітьми з опозиційно-викличними розладами	3	7	екзамен
B41	Методики виховної роботи з дітьми з ООП	3	7	екзамен
B42	Психологія аутичної дитини	3	7	екзамен
B43	Психолого-педагогічний супровід дитини з особливим освітніми потребами	3	8	екзамен
B44	Практикум з альтернативних методів комунікації	3	8	екзамен
B45	Розвиток мовлення у дітей з аутизмом	3	8	екзамен
B46	Методики роботи з дітьми з розладом дефіциту уваги та гіперактивністю	3	8	екзамен
B47	Методики виховної роботи з дітьми зі складними порушеннями розвитку	3	8	екзамен
B48	Практикум з дактильної азбуки та мови жестів	3	8	екзамен
B49	Перинатальна педагогіка	6	7	екзамен
B50	Методики навчання дітей зі складними порушеннями розвитку	6	7	екзамен
B51	Основи групового психолого-педагогічного тренінгу	6	7	екзамен
Загальний обсяг вибіркового компонента:			60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі атестаційного іспиту або кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота повинна містити розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі спеціальної освіти, що передбачає застосування теорій та методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. У кваліфікаційній роботі мають бути дотримані норми академічної доброчесності. Кваліфікаційна робота має бути розміщена в репозитарії закладу вищої освіти.
Вимоги до кваліфікаційного екзамену	Атестаційний іспит має передбачати перевірку досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою.

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 05.09.2017р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти / Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/vishaosvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichnirekomendaciyi-vo-11>
4. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>
7. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. No 1341[Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#n37>

Гарант освітньої програми

Джус О.В.

**Таблиця 1. Матриця відповідності визначених
Стандартом компетентностей дескрипторам НРК**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності (10)				
ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+	+
ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+	+	+	+
ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+	+	+
ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+	+	+
ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+	+	+

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	+	+	+	+
ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	+	+	+	+
ЗК-8. Здатність працювати в команді.	+	+	+	+
ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.	+	+	+	+
ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	+	+	+	+
Спеціальні (фахові) компетентності (16)				
СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.	+	+	+	+
СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.	+	+	+	+
СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.	+	+	+	+
СК-4. Здатність планувати та організувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей	+	+	+	+

осіб із особливими освітніми потребами.				
СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно - комп'ютерне забезпечення.	+	+	+	+
СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.	+	+		+
СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.	+	+	+	+
СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.	+	+	+	+
СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.	+	+	+	+
СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.	+	+	+	+
СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної	+	+	+	+

комунікації.				
СК -12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.	+	+	+	+
СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.	+	+	+	+
СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.	+	+	+	+
СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.	+	+	+	+
СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	+	+	+	+

Таблиця 2. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності		
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (номери)	Спеціальні (фахові) компетентності (номери)
РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження	+	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8	9, 10
РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти	+	10, 12, 13	1, 3
РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	+	8, 10, 11, 13	9
РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для	+	5, 6, 7, 8	2

здобуття освіти.			
РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	+	6, 7, 9	3, 7, 11
РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей	+	2, 3, 5	3, 7, 11
РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом	+	3, 11, 12, 13	1, 3
РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.	+	4, 5, 6, 7, 8, 12, 13	1, 2, 4, 6, 7, 11
РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо	+	2, 8, 9	4, 5, 7, 8, 11
РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей	+	7, 8, 9	4, 5, 7, 8

та здібностей			
РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно - розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.	+	9, 10, 11, 13	1, 5, 7, 10, 11
РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.	+	2, 8, 11, 12, 13	№ 1, 3, 11
РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	+	2, 4	7
РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.	+	2, 4, 5, 7, 8, 13	1, 9
РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.	+	4, 8	2

PH16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.	+	1, 9	10, 11
PH17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	+	2, 8, 9	4, 5, 7, 8, 11

